

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Skrivelse af 21. februar 1974 fra Danske Jazz-, beat- og folkemusikautorer.

Skrivelser af 3. marts 1971, 19. februar 1973 og april 1973 fra Dansk Forfatterforening.

Endelig foreligger der fra repræsentantskabet og bestyrelsen for Statens Kunstfond, Statens Musikråd, Akademirådet og Billedkunstnernes Forbund afgivne udtalelser, specielt om de livsvarige ydelser på finansloven.

De livsvarige ydelser på finansloven.

Støtteordningerne i loven om Statens Kunstfond bygger på en forudsætning om, at der på de årlige finanslove bevilges støtte til kunstnere i form af livsvarige hædersgaver og faste årlige statsydelse. Disse faste livsvarige ydelser har en lang historisk tradition og indgår som et betydningsfuldt led i den samlede statslige kunststøtte.

Da man skabte kunstfondet i 1964, var det tanken, at fondet overvejende skulle støtte unge og yngre kunstnere og således føre op til det tidspunkt, da den modne kunstner kunne have mulighed for at opnå en fast årlig ydelse på finansloven.

Fremgangsmåden ved tildeling af de livsvarige ydelser er, at repræsentantskabet for Statens Kunstfond – på baggrund af en indhentet udtalelse fra vedkommende udvalg under fondet eller bestyrelsen – afgiver indstilling til ministeren for kulturelle anliggender om, hvem en ledig ydelse bør tildeles. Ministeren forelægger herefter den modtagne indstilling for folketingets finansudvalg til endelig afgørelse.

Antallet af livsvarige hædersgaver er fastsat til 22, hvoraf 10 er ledige. Størrelsen af den enkelte hædersgave er fastsat til 12.000 kr. årligt + procenttillæg, svarende til 66.780 kr. pr. 1. oktober 1976.

I bemærkningerne til forslaget til 1964-loven om Statens Kunstfond gives følgende vejledende kriterium for tildeling af hædersgaver (FT 1963–64 tillæg A, spalte 915):

»Til de relativt få kunstnere, hvis indsats må betragtes som særlig fremragende, bør muligheden for en årlig hædersgave stå åben. Modtageren må forudsættes at have et kunstnerisk livsværk af meget høj kvalitet bag sig, hvorfor ydelsen normalt først kan opnås i en sen alder (50 år eller derover), men også her må der være plads for et smidigt skøn. Afgørende må være, at den allerede ydede kunstneriske indsats er så betydelig og helstøbt, at den – selv

uden forventning om yderligere tilvækst – i sig selv gør krav på samfundets største anerkendelse.«

Hædersgaverne kan nu også tildeles udøvende kunstnere. For tiden oppebærer ingen udøvende kunstnere hædersgave.

Antallet af statsydelse er fastsat til 119, der er fordelt med 40 til bildende kunstnere, 43 til skønlitterære forfattere, 8 til forfattere med forfatterskab af almen kulturel betydning, 2 til oversættere, 15 til komponister og 11 til kunsthåndværkere, kunstneriske designere, arkitekter m. fl. Ydelsen udgør 4.000 kr. årligt + procenttillæg, svarende til 23.067 kr. årligt pr. 1. oktober 1976. For tiden er 11 af disse ydelser ledige.

Om kriterierne for tildeling af faste statsydelse udtales i bemærkningerne til 1964-forslaget:

»En skabende kunstner, der – oftest gennem en årelang arbejdsindsats – har en sådan produktion bag sig, at han har placeret sig afgørende som kunstner, bør af det offentlige sikres en fast årlig ydelse som et fundament, hvorpå han skulle kunne opbygge en passende stabil indtægt gennem sin fortsatte produktion. Denne faste ydelse tænkes normalt at kunne erhverves af en kunstner i 40–50 års alderen, men tidspunktet må selsagt bestemmes efter en konkret afvejelse af værdien af den kunstneriske indsats.«

Siden 1974 har der ikke været foretaget indstilling til finansudvalget om tildeling af livsvarige ydelser, idet man har afventet resultaterne af Wechselmann-udvalgets arbejde. Med tilslutning fra folketingets finansudvalg er besparede beløb som følge af, at ydelserne har stået ledige, blevet overført til Statens Kunstfond til uddeling som arbejdslegater til kunstnere i en mere moden alder.

Ministeriet har til brug for sine overvejelser vedrørende de livsvarige ydelser på finansloven anmodet de forskellige kunstnerorganisationer og repræsentantskabet for Statens Kunstfond om at ville fremkomme med deres vurdering af disse ydelsers betydning for kunstnerne.

Af de modtagne svar fremgår, at Statens Musikråd og Akademirådet er af den opfattelse, at de faste ydelser på finansloven er hensigtsmæssige som led i kunstnerstøtten, og at de bør bevares. Antallet af ydelser til komponister bør dog efter Musikrådets opfattelse forhøjes. Billedkunstnernes Forbund går ind for en nedlæggelse af hædersgaverne ved ledighed